

GEÇMİŞTEN BUGÜNE MEVLEVÎ MUKÂBELESİNDE YER ALAN AFYONKARAHİSARLI ŞAHSİYETLER

Yıldırım AKTAŞ

Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

ÖZET

Mevlevîlik, Afyonkarahisar şehir kültürünün en önemli unsurlarından biridir. 13. yüzyıldan itibaren geniş bir coğrafyada etkili olan Mevlevîliğin töreni olan Semâ Âyini (mukâbele), bugün dahi tüm dünyayı etkileyen bir kültürel değer olarak dikkat çekmektedir. Afyonkarahisarlı birçok kıymetli şahsiyet, tarihsel süreç içerisinde Mevlevî mukâbelesinde yer alarak bu kültürel değerın icrânda ve aktarımında önemli görevler üstlenmişlerdir. Ayrıca bu kültürün, Afyon'da yakın tarihe kadar güçlü bir şekilde korunduğu ve yaşatıldığı Cumhuriyet Döneminde, Konya'da yapılan Hz. Mevlânâ'yı Anma Törenleri'nde baştan itibaren Afyonkarahisarlı şahsiyetlerin yer almalarından anlaşılmaktadır. Sempozyumda, geçmişten bugüne Mevlevî mukâbelesinde yer alan Afyonkarahisarlı şahsiyetler ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mevlevilik, Sema, Müzik.

Afyonkarahisarda Mevlevilik ve Afyonkarahisar Mevlevihanesi

Bilindiği gibi Afyonkarahisâr Mevleviliğın önemli merkezlerinden biridir. Böyle olmasında da, Afyonkarahisâr'ın Mevleviliğın merkezi Konya'ya yakın olması yanında, Mevlevililiğe adını vermiş olan Mevlana Celalettin-i Rumi'nin soyundan gelen Mehmet Çelebi ve özellikle oğlu Sultan Divaninin gayretleri de etkili olmuştur. (Temizkan 2002,s.283) Mevlana'dan sonra Mevlevilik, Konya'dan çok Afyonkarahisâr merkezli bir yayılma göstermiştir. Denilebilir ki Afyonkarahisâr, Konya'ya çok yakın olması ve stratejik bir yerleşim yeri olmasından dolayı gerek Selçuklular gerekse beylikler döneminde büyük bir öneme haiz olmuştur. Afyonkarahisar Mevlevihanesi yetiştirmiş olduğu dervişleri ile Mevlevilik'in ününü ülke sınırları dışına kadar yaymış olan bir merkezdir. 16 ve 17. Yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin neredeyse resmi tarikatı olmuş olan Mevlevilik, Afyonkarahisâr ve çevresinde de oldukça etkin faaliyetlerde bulunmuştur. Mesela Mevlevilik

için çok önemli olan; Mevlevilik sema mukabelesi ile prensipleri (yani Mevlevilik adap ve erkânı) ilk olarak Afyonkarahisar Mevlevihanesi'nde yazılı hale getirilmiştir. (Taşdemir. 2002.s.181-184)

Mevlevi Mukâbelesi (Sema Töreni)

Dînî Türk Mûsikîsi icrâ edildiği mekânlarla göre Câmî Mûsikîsi ve Tekke Mûsikîsi başlıkları altında ikiye ayrılabilir. Birbirine yakın bu iki türden Tekke Mûsikîsi'nde insan seslerinin yanı sıra sazlara da yer verilmiştir. Câmî Mûsikîsi'nde ise saz kullanılmaz. Ezan, kaamet, salâ, salâtü's-selâm, mi'râciye, mevlîd, tekbîr, temcîd, tesbîh, mahfel sürmesi, münâcaat gibi câmîye ait formlarla; Mevlevî âyini, nefes, durak gibi tekkeye ait formlar ve her iki mekânda da ortak kullanılan ilâhi, tevşîh, şugl, na't gibi formlar Dînî Türk Mûsikîsi'ni oluşturur. Mevlevî Âyinleri, Mevlevîhânelerde Semâ Töreni (yani mukâbele) esnasında "mutrib" denilen mûsikî topluluğunun çalıp söylediği, Mevlevî bestekârlarca semâ'ya eşlik amacıyla bestelenmiş eserlere denir. Semâ Töreni gibi Mevlevî Âyini formunun da 15-16. yüzyıllardan itibaren kalıp halinde tespit edilip, günümüze kadar gelen son şeklini aldığı söylenebilir. Kendilerine has özellikleri olan bu eserlerin ana bölümleri Hz.Mevlânâ'nın Mesnevî, Dîvân-ı Kebîr ve Rubâiyyat'ından alınmış Farsça şiirlerinden bestelenir. Ender olarak bazı Mevlevî şâirlerin şiirlerine de yer verildiği görülmektedir. (Çevikoğlu,2007,s.1)

Geçmişten Bugüne Mevlevi Mukabelesinde Yer Alan Afyonkarahisarlı Şahsiyetler

Bu çalışmanın sınırlılığı 1925 yılı ve 2011 yılları arası olarak belirlenmiştir. Afyonkarahisarlı Tekke ve zâviyeler 1925 yılında çıkan bir kanunla kapatılmıştır. Dolayısıyla Mevlevî tarikatının da bu kanunla faaliyetleri durdurulmuştur. Afyonkarahisar'da özellikle 1932 yılından itibaren Halkevi faaliyetleri içerisinde Mevlevî Feyzi Dede'nin mûsikî alanında öğretici olarak görev alması ve gezek uygulamaları ile pek çok eski adet ve uygulamaların yaşatıldığı, bir nevi ikinci bir mektep olarak insanların eğitildiği görülmektedir. (İlgar,2002,s.189)

Konya da ki ilk ihtifallin 1946 yılında yapıldığını elimizdeki kaynaklardan görüyoruz. Bu konuda öncülük görevini Halkevi üstlenmiştir.(Özcan, 2002,s.2) 1947 yılında ise herhangi bir tören yapılmamıştır. 1948 yılında ise temsili küçük bir töreni yapılmıştır.

1949 yılında bu kez Mevlânâ'nın 676'ıncı ölüm yıldönümüdür. 17 Aralık 1949 Cumartesi günü Mevlânâ'yı anma programı gereğince saat 20.00'de toplanılır ve büyük Türk mütefekkeri Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî anılır. Bu anma programında Sema Yoktur.

1950 yılının 14 Mayıs'ından itibaren Türkiye'de iktidar değişmiştir. Yeni iktidar Mevlânâ törenlerine büyük değer vermeye başlamıştır. Bunun bir göstergesi olarak da 17 Aralık Pazar günü yapılacak olan Mevlânâ'yı anma töreninde bulunmak üzere İçişleri Bakanı Rüknettin Nasuhioğlu, beraberlerinde Konya Milletvekili Ömer Rıza Doğrul olduğu halde, 16 Aralık 1950 Cumartesi günü Konya'ya gelmiştir. Millî Eğitim Bakanı Tevfik İleri'nin de bir gün sonra Konya'da olacağı haber alınmıştır. Tören gerçekten muhteşem olmuştur. Halk, Şahin Sineması salonunu doldurmuş, içeri giremeyenler ise tören konuşmalarını sokak ortasından dinlemek zorunda kalmıştır. Toplantı yüce Mevlânâ'nın büyük şahsiyet ve şöhretine uygun bir şekilde yapılmıştır. Toplantıda gerek söz ve gerekse musiki ile Mevlevilik canlandırılmıştır. (Özcan, 2002,s.2)

Konya'da 1950'li yıllarda semâ icrâ edecek bir ekip bulunamadığı için, yapılan bu semâ töreninin mutrib heyeti Afyonkarahisar'dan karşılanmıştır. Yapılan bu törene Afyonkarahisar'dan Arif ve Hüsrev Çelebiler, Kemal Bayık, Mehmet Bayraşa, Fehmi Bayraşa, Ulvi Bayraşa, Ahmet Öğüt, Bekir Gümüş, Hasan Sanlı, Abidin Çelebi, Edip Ali Bakı, Cemal Altınığne, Rıza Sarı, Yahya Tekin Dede ve Murat Çelebi Öztoran katılmışlardır. (İlgar,2002,s.189)

1951 yılında yapılan törenleri 18 Aralık 1951 Tarihli Yeni Konya Gazetesi şu şekilde anlatılmıştır.

“Mevlâna dün anıldı.

Belediye Sinemasında yapılan tören gayet parlak oldu; binlercè Konyalı Ankara ve Afyon'dan gelen misafirler de hazır bulundular. Ankara'dan hususî olarak bir ney heyeti geldi. Mevlâna'nın 678. ölüm yıldönümü münasebetiyle dün gece saat 20 den itibaren Belediye Sinemasında büyük bir anma töreni yapılmıştır. Binlerce Konyalının, Afyondan ve civar yerlerden gelen yüzlerce Mevlâna muhibbinin katıldığı bu tören gayet parlak bir şekilde geçmiştir. Program mucibince açış ve Ankara'dan gelen Nây heyeti ile başlayan tören Mehmet Önder' in ve Muhlis Koner' in konuşmaları ve tekrar Mevlâna müziği ile gayet Parlak geçmiştir.”1951 yılında yapılan kutlamalarda görülüyor ki Konya Afyon ve çevre illerden karma bir topluluk ile müzik yapılmıştır.”

1952 yılında yapılan kutlamalarda ise yine Afyonkarahisâr dan gelen bir grup mutrip ve semazenler diğer illerden gelenler ile birleşip törene katkı sağlamışlardır.

Yine 18 Aralık 1952 tarihli Cumhuriyet gazetesi İhtifalleri şu şekilde anlatmıştır.

“Mevlânanın 679 uncu ölüm yıldönümü

“Bu münasebetle dün gece Konya da büyük bir anma töreni yapıldı. Büyük Türk şairi ve mutasavvıfı Mevlânanın 679 uncu ölüm yıldönümü münasebet ile bu gece şehrimizde büyük bir anma töreni tertip edilmiştir. Bu program bütün memlekete şamil olacak şekilde tertib edilmemiş olmasına rağmen Ankara, İstanbul, Adana, Afyon gibi şehirlerimizden ve civardan yüzlerce Mevlânacı bu törende hazır bulunmak için şehrimize gelmişlerdir. Tören saat 20 de Belediye sinemasında binlerce kişiyi bulan bir davetli önünde Mevlana soyundan Hulki Amil Köymen tarafından kısa bir konuşma ile açılmış, bunu müteakıb Ankara’dan gelen tanınmış neyzenlerden, Halil Can, Selâmi Bertuğ, Hulki Engüner, Kemal Bayık ve âyinhanlardan Sadri Özdil ve Kudret Dilagattan müteşekkıl grup tarafından Naatı Mevlâna okunmuştur. Bundan sonra Mevlânanın hayatı, şahsiyeti ve eserlerini belirten bir konuşma yapılmış, Yahya Kemal’in ve Bıçakçızadenin Mevlâna için yazdıkları şiirlerin okunmasından sonra, gene Zekai Dedenin âyini çalınmış ve okunmuştur.”

Yine 1953 yılında yapılan kutlamalarda da Afyon ve çevre illerden katılım olmuştur. Bu ihtifallerin önceki yapılanlara nazaran daha mükemmel oluşu yine dönemin yerel gazetelerinde şu şekilde anlatılmıştır.

20 Aralık 1953 tarihli Yeni Konya gazetesi:

“Mevlâna ihtifalinde siz bulunmadınız mı? Son senelerde yapılan anma törenlerinin en parlağı ve mükemmeli olan, ihtifalden, herkes kalbinde bir Mevlâna bir hak ışığı ile ayrıldı Mevlâna’ nın 680. ölüm yıldönümü münasebetiyle yapılan anma töreni, şimdiye kadar hiç Bir sahneye müyesser olmayan bir mükemmeliyet içinde geçti. İhtifal 20 de başlayacak... Saat 19.30’ da Belediye sineması hıncahınc dolmuş vaziyette. İğne atsanız yere düşmeyecek, Bu kadar davetli yalnız, Konyalı değil. Ankara dan, Afyondan, Niğde’den gelen yüzlerce Mevlâna mübibbi, yılda bir defa gelen bu büyük günü duymak, yaşamak için Konya’ya koşup gelmişler.”

1954 yılında Mevlânâ'yı anma törenleri 16 Aralık 1954 Perşembe günü başlar. 681. Ölüm Yıldönümü münasebetiyle büyük bir tören düzenlenir. Ancak törenin sınırlı sayıda kişilerce seyredileceğini düşünen tertip komitesi, çareyi onu üç defa tekrarlamakta bulur. Bu suretle daha geniş bir halk tabakasının törene katılımı sağlanmış olacak, gösterilen fevkâlade arzu kısmen de olsa tatmin edilecektir. (Özcan, 2002,s.2)

1950 yılından başlayan ve her yıl kutlamalara gerek mutrip gerekse semazen olarak katılan Afyonkarahisarlı şahsiyetler 1954 senesi yapılan İhtivallerede yer almışlardır.

Neyzen Selami Bertuğ o yılları şu şekilde anlatmıştır.

“1954 yılındaki Törene Afyon’dan Saatçi Kemal Bey’ in riyâsetinde bir müzik ekibi ve semâzenlerden bir grup da iştirak etti. Halil Bey İstanbul’ dan bir grupla beraber geldi. Refi’ Cevad Bey de gelenler arasındaydı. İstanbul ve Ankara ekipleri beraber çalıştılar. Ankara’ dan gelenler arasında Hayri Tümer, Sabri Özdi, Nazmi Ulusemre ve Kudret Özinal Beyler de vardı. Yine Ankara’ dan Sıtkı Bey riyâsetinde Üniversite Korosu da iştirak etti. Koro şefi Sadi Hoşses’ ti. Koro her zamanki ciddiyet ve mükemmeliyetle ayrı bir program yaparak o devrin musikisinden örnekler gösterdi. Saz olarak Ulvi, Cüneyd, Hurşit ile fakîr katıldık. Çok güzel bir program oldu. Diğer umumî toplu programda Halil Can başkanlığında Hüzam âyini okundu ve temsilen bir kaç semâzen vazîfe yaptı. 1954 yılında İstanbul Spor ve Sergi Sarayı’ nda da bütün eşkâliyle bir Mevlevî âyini icrâ edildi.” şeklinde anlatılmıştır.

Yine aynı yıl, Milliyet gazetesi 19 Aralık 1954 tarihinden başlayarak dört gün boyunca Refi’ Cevad Ulunay’ ın Konya’da yapılan törenlere ilişkin izlenimlerini, tören fotoğrafları ile birlikte yayınlamıştır. Bunlar arasında 19 Aralık 1954 tarihindeki ilk yazısında Refi’ Cevad Ulunay, “Mevlânâ İhtifali Niçin İstenildiği Gibi Olmadı” başlığı ile izlenimlerini şu şekilde paylaşmıştır:

İstanbul’dan, Sivas’ tan, Afyon’dan, Ankara’dan Semazenler (âyin esnasında dönen dervişler), yine İstanbul’ dan, Ankara’dan, Na’tanlar (münferid olarak okunan kaside), âyinhanlar (mukabele denilen âyin esnasında okunan besteler), Neyzenler, Kudümzenler Gelecekmiş. diye anlatılmıştır.

Yine aynı yıl içinde, 25 Aralık 1954 günü Basın Yayın Genel Müdürlüğü emri ile bir Mevlevî âyini, bütün âdâb ve erkânı ile müze dâhilinde Basın Yayın tarafından filme

Alınmıştır. Bununla ilgili olarak Neyzen Selâmi Bertuğ ‘un hâtîrâtında şu bilgilere rastlıyoruz:

Mutribdeki görevliler:

Kudümzenbaşı: Halil Can

Kudüm: Hurşit Ungay

Neyler: Ulvi Erguner, Selâmi Bertuğ, Hayri Tümer

Kemençe: Namık Bey (Afyon)

Halile: Neyzen Osman Dede (İstanbul)

Na’tân: Hafız Sabri Özdil

Âyînânlar: Ankara’ dan Nazmi Ulusemre, Kudret Özinal, Hafız Sabri Özdil ve İstanbul’ dan bir kaç zât vardı.

Semâhânedede şeyhin postu Huzur’ a karşı yerleştirildi. Sırasıyla:

Şeyh Postunda, Esadullah Keymen Amil Çelebioğlu

Onun solunda, Tarikatçı Dede Hüsametdin Özlü (Çorum Mevlevîhânesi Şeyhi)

Onun solunda, Aşçı Dede Hulki Köymen

Onun solunda, Mesnevîhân Arif Çelebi (Afyon)

Onun solunda, Semâzenbaşı Neyzen Gavsî Baykara (İstanbul)

Onun solunda, Duahân Abdülbaki Gölpınarlı yer alıyordu.

Âyîn olarak Hüseyin Fahrettin Dede Efendi’ nin Acem-aşîrân âyîni tâyin edilmişti. Mutâd olduğu üzere başta İtri’ nin bestelediği Hz. Mevlâna’ nın yazdığı Na’t-ı Mevlâna, Hafız SabriÖzdil tarafından okundu. Ardından Post Taksimîni Selâmi Bertuğ yaptı ve âyîn başladı.

Semâzenler:

Osman Dede (Yenikapı)

Yahya Tekin (Afyon)

Ahmet Manifatura (Afyon)

Bekir Şereftuğ (Kulekapısı)

Selman Tüzün (Bahariye)

Hami Kaşıkçioğlu (Yenikapı)

Rusuhi Baykara (Yenikapı)

Ahmet Bican (Yenikapı)

Celâl Ergün (Yenikapı)

Mehmet Susamış Dede (Sivas)

Mehmet Koçer (Sivas)

İhsan Bildircin (Sivas)

Ve ismini bilemediğim Afyon'dan bir semâzen ile birlikte tespit ettiğim kadarı ile onüç semâzen vardı. Şeklinde kaleme alınmıştır.

1954 yılına kadar Konya'da yapılan semâ törenlerine Afyonkarahisâr'dan giden mutrip heyeti iştirak etmiştir.(İlgar,2002,s.189) Daha sonra ki yıllarda Afyonkarahisâr'dan Sema törenlerine bir kaç semazen dışında iştirak olmamıştır.

1955 yılı kutlamalarının içinde mevlevi mukabelesi yer almamaktadır. Sadece radyoda bir koronun hüzzam ayinini icra etmesiyle sona ermiştir.

1955-60 yılları arasında Konya da yapılan törenlere Afyonkarahisâr dan mutrip heyeti olarak katılım azalmıştır. Semazen katılımı az da olsa devam etmiştir. 1964 yılındaki törenlere Afyonkarahisâr'dan katılımın sadece Semazen olarak olduğuna dair bilgilerin Neyzen Selami Bertuğ'un kaleminden şu şekilde not edilmiştir. Alınan bilgilere göre;

“Konyada 1964 yılındaki törenlere iştirak edecek semazenlerin 11 İstanbul dan, 6 Afyonkarahisâr dan, 5 Sivas tan, 7 Konya'dan olmak üzere 29 kadar olduğu anlaşılmaktadır. “Yine 5 Eylül 1965 tarihli Milliyet gazetesindeki sütununda Refi’ Cevad Ulunay yapılacak Mevlâna İhtifali hakkında bazı bilgiler verir. Bu bilgiler arasında törenlerin tarihçesi ve

muhtevâsı ile katılan mutrip heyeti ve semâzenlerin özellikleri de vardır. Bu seneye kadar İstanbul'dan, Afyon'dan, Sivas'tan semâzenler geliyordu. Bütün bu elli kişilik heyet, Aralık ilik haftasında gidiyorlar ve 18 inde dönüyorlardı. Bu sene Ahmet Bican' ın yetiştirdiği semâzenler onikidir. Bu suretle Konya' dan 17 semâzen vardır. Afyon'dan Enver Çelebi, Küçük Bekir ve İstanbul'dan Selman, Hüseyin Tözen ve daha bir iki semâzenle bu adet 22 ye baliğ olmuştur ki bu da semâzen adedi için kâfidir ve bundan başka İstanbul'dan semâzen dâvet edilmeyecektir.

1954 yılından sonra başlayan ve Konya da yapılan ihtivallere Mutrip ve semâzen olarak Afyonkarahisardan katılımın azalmasıyla birlikte, Afyonkarahisârlı Murtip ve Semâzenler 1960 yılından itibaren Sema törenlerini Musiki cemiyeti bünyesinde gönüllü birkaç Mevlevi muhibbanının çabalarıyla 1970 yılına kadar Afyonkarahisarda gerçekleştirilmiştir. Bu törenlerin 1963 yılında yapılan ihtifalde konuşmacı olarak Ord. Prof. Süheyl Ünver, Doç. Dr. Abdülbaki Gölpinarlı, İsmet Tunç, Ayhan Yüksel, Naci Karaman, Hüseyin Cahit Mollaoğlu Mevlâna ve Dîvâne Mehmet Çelebi hakkında çeşitli konuşmalar yapmışlar. Konuşmalardan sonra semâ gösterisi yapılmıştır. Törene katılan semâ ekibi şöyle belirlenmiştir:

Mutrib Heyeti: Ney: Kemal Bayık, Hasan Sanlı, İhsan Sami Doğan, Mehmet Okur.

Keman: Hulisi Yamaner, Ekrem Taşkınsel.

Kanun: Selahaddin Yamaner.

Tambur: Cemal Altınığne.

Ut: Rûhi Öner.

Kudüm: Zahit Sagun, Kemal Alpergöl

Ayinhan: Ahmet Öğüt, Emin Doğrusoy, Abdullah Akar, Mehmet Akdede, Macit Ongun.

Şeyh: Hüsrev Ergün Çeleb, Abdülbaki Gölpinarlı.

Semâzenler: Mehmet Dönergöz, Mehmet Yüce, Enver Turunç, Rıza Sarı, Selçuk Bayraşa, Bekir Alpergöl (on yaşında).

Bu yılda yapılan semâ programının geçen yıllara göre daha düzenli olduğu dinleyiciler tarafından söylenerek takdirle alınmıştır. Yine bir yıl sonra 1964 de Ordu Evinde yapılan programda Bayati Ayin icra edilmiştir.

1965 yılında yapılan Sema töreninde

Neyzen: Ahmet Abay, Yusuf Ürün, Abdullah Uğur, Celal Gençoğlu, Ahmet Kalaycıoğlu katılmışlardır.

1950 yıllarda başlayan Konya’da yapılan Törenlere hem Mutrip hem de semazen olarak büyük katkı sağlayan Afyonkarahisârlı Murtip ve semazenler daha sonraki yıllarda kendilerini Afyonkarahisâr da yapılan Sema törenlerinde göstermişlerdir.

1966-1967-1968 yıllarında sema törenleri Afyonkarahisâr da icra edilmiş olup, Çeşitli sebeplerden dolayı 1970 yılından sonra sema törenleri yapılamamıştır. 16 yıl süren bir aradan sonra 1986 yılında “Mehmet Semai Sultan Divani’yi anma programı” kapsamında Mutrip ve Sema heyeti Kütahya’dan bir çocuk grubundan oluşan topluluğun icra ettiği sema gösterisi yapılmıştır. (İlgar,2002,s.195-96-97)

1990 yılında yapılan sema törenini mutrip ve semazenlerinin Afyondan mı? Yoksa dışarıdan mı? Davet edildiğine ait bir bilgiye ulaşılamamıştır. 1991 yılında Afyonkarahisâr da yapılmakta olan Sema törenleri için farklı bir durum ortaya çıkmıştır.1991 yılında ilk defa Afyonkarahisâr da yapılacak sema törenine dışarıdan bir ekip davet edilmiştir. Bu ekip Konya Devlet Türk Tasavvuf Musikisi ve Sema Topluluğudur. Bu topluluk 2000 yılına kadar her yıl Afyonkarahisâr da yapılan törenlere katılmışlardır.

1998 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi bünyesinde Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosu Sanatçısı Dr.Timuçin Çevikoğlu tarafından kurulan Türk Tasavvuf müziği ve Sema topluluğu 2000 yılından 2004 yılına kadar Afyon başta olmak üzere Yurt dışında Çin, Kıbrıs gibi ülkelerde Afyonkarahisâr’ı temsil etmişlerdir. Yurt içinde ise Uşak, Manisa, Ankara v.b. birçok il’de Sema töreni tertip ve icra etmişlerdir. Bu Topluluk içinde Yunus Emre Uğur, Çağan Adar, Ahmet Eymür, gibi Afyonkarahisarlı Semazenler de yer almışlardır.2004 yılında çeşitli nedenlere dolayı kapatılan topluluktan sonra Afyonkarahisâr da Mevlevi mukabelesi Başta kültür bakanlığı toplulukları, özel ekipler, Amatör Topluluklar v.b. topluluklar ile yapılmaya devam etmiştir. Afyonkarahisar’da yapılan en son yapılan Mevlevi mukabelesi, 7-9 Aralık 2011 yılında Hz.Mevlananın 738.Vuslat Yıldönümü etkinlikleri kapsamında olmuştur. Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Tasavvuf Müziği ve Sema Topluluğu Tarafından gerçekleştirilen, Sanat Yönetmenliğini Ankara Devlet Klasik Türk Müziği Korosu Sanatçısı Dr.Timuçin Çevikoğlu’nun yaptığı ve topluluk içinde, 5 Afyonkarahisarlı genç semazenin de bulunduğu Mevlevi Mukabelesidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma 14.yüzyıldan itibaren Afyonkarahisar şehir kültürünün çok önemli bir unsuru olan, Mevleviliğin bugüne kadar, (kesintiye uğradığı dönemlerde dâhil olmak üzere) ulaştığını işaret etmektedir. Mevlevihanelerin faaliyetlerine son veren kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, Afyonkarahisar da Mevlevilik kültürünün devam ettiğini, 1950’den sonra

ki Sema törenlerinden anlıyoruz. Ancak Afyonkarahisar'ın bugüne kadar bu değerinden yeterince yararlandığını söyleyemeyiz. Dün olduğu gibi bugün de Afyonkarahisar Mevleviliğin ikinci merkezi olmalıdır.

KAYNAKÇA

ÇEVİKOĞLU, T.,(2005).(Semâ Töreni ve Mevlevî Âyinleri) Sayı:7., Mostar.

İLGAR,Y., (Cumhuriyet Döneminde Afyonkarahisâr'da Sema Törenleri) Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayınları., Afyonkarahisâr.

ÖZCAN, M., (Kronolojik olarak Mevlana İhtifalleri) Yayınlanmış Makale,Konya.

TEMİZKAN, M., (2002). (Afyon'da Mevlevilik ve siyasi sonuçları), VI.Afyonkarahisar Araştırmaları Sempozyum Bildirileri.,s.283., Afyonkarahisâr Belediyesi Yayınları.,Afyonkarahisâr.

TAŞDEMİR, L.,(2002). (Afyonkarahisâr'da Mevlevilik), Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayınları., Afyonkarahisâr.

“Mevlana dün anıldı”Yeni Konya Gazetesi, 18 Aralık 1951

“Mevlananın 679 uncu Ölüm yıldönümü” Cumhuriyet Gazetesi, 18 Aralık 1952

“Mevlana Dün anıldı” Yeni Konya Gazetesi, 18 Aralık 1953

“Mevlana İhtifallerinde siz bulunmadınız mı?” Yeni Konya Gazetesi, 20 Aralık 1953

“Mevlana ihtifalleri” Milliyet Gazetesi, 5 Eylül 1965